

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 164/2019-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duřu o ústavnej sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDACTED], [REDACTED], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDACTED], ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na pojednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 31 P 275/2018, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na pojednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 31 P 275/2018 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Trenčín p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 31 P 275/2018 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] finančné zadost'učinenie n e p r i z n á v a .

4. Okresný súd Trenčín j e p o v i n n ý nahradit' [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 640,65 € (slovom šesťstoštyridsať eur a šesťdesiatpäť centov) na účet jeho právneho zástupcu advokátskej kancelárie [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Obsah ústavnej s'ťažnosti a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2019 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľ“), zastúpeného advokátskou kanceláriou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v mene ktorej koná advokát a konateľ [REDAKOVANÉ], ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 31 P 275/2018 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej s'ťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že s'ťažovateľ podal 17. decembra 2018 „návrh na rozhodnutie o podstatnej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa – očkovanie...“.

3. Predmetom napadnutého konania vedeného okresným súdom je rozhodovanie vo veci maloletého, o ktorej sa rodičia nevedia dohodnúť, t. j. rozhodovanie vo veci starostlivosti súdu o maloletého podľa príslušných ustanovení Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „CMP“).

4. Podaným návrhom v predmetnej veci sa sťažovateľ domáha, aby okresný súd rozhodol o uložení povinnosti matke maloleté dieťa zaočkovať a dodržiavať očkovací kalendár a zároveň uhradiť finančné náklady spojené s nedodržaním očkovacieho kalendára maloletého syna. Podľa sťažovateľa okresný súd v napadnutom konaní *„nezačal konať a právoplatne nerozhodol“*.

5. Ku kritériu právnej a skutkovej zložitosti prejednávanej veci sťažovateľ zdôrazňuje, že v konkrétnych okolnostiach veci je očkovacia povinnosť, o uloženie ktorej vo vzťahu k matke maloletého ide, upravená zákonnými a podzákonnými predpismi a matka maloletého koná v rozpore s nimi. Povinnosť dať dieťa zaočkovať dokonca podľa sťažovateľa vyplýva zo zákona, ktorého súlad s ústavou už ústavný súd konštatoval v náleze sp. zn. PL. ÚS 10/2013 z 10. decembra 2014.

6. Sťažovateľ konštatuje, že z jeho strany k predĺženiu napadnutého konania nedošlo, keďže okresný súd dosiaľ nevykonal žiadny procesný úkon.

7. Nečinnosť okresného súdu v trvaní jedného roka podľa sťažovateľa nemožno s prihliadnutím na predmet napadnutého konania ničím ospravedlniť. Na podklade uvedených skutočností preto sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať a prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ako aj náhradu trov konania v sume 415,51 €. Sťažovateľ zároveň ústavnému súdu oznámil, že vo veci ústavnej sťažnosti súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

8. Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia s'ťažovateľ odôvodňuje stavom právnej neistoty, ktorým sa zasahuje aj do výkonu jeho rodičovských práv a rovnako aj do ochrany práv a zdravia maloletého. Ďalej dôvodí, že zverením maloletého do osobnej starostlivosti jednému z jeho rodičov nedochádza u druhého rodiča k strate žiadnej časti rodičovských práv a tieto zostávajú zachované v plnom rozsahu. Vzhľadom na uvedené skutočnosti a s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy s'ťažovateľ požaduje priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 5 000 €.

II.

Procesný postup ústavného súdu, vyjadrenie okresného súdu k ústavnej s'ťažnosti, replika s'ťažovateľa a úkony okresného súdu v napadnutom konaní

9. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 164/2019-13 z 11. decembra 2019 ústavnú s'ťažnosť v celom rozsahu prijal na ďalšie konanie.

10. Po prijatí ústavnej s'ťažnosti na ďalšie konanie sa na výzvu ústavného súdu k ústavnej s'ťažnosti vyjadril prípisom sp. zn. Spr 1228/2019 z 30. decembra 2019 podpredseda okresného súdu, ktorý ústavnému súdu zároveň oznámil, že vo veci ústavnej s'ťažnosti súhlasí s upustením od ústneho pojednávania.

11. V relevantnej časti vyjadrenia podpredseda okresného súdu zdôraznil, že v čase podania návrhu s'ťažovateľa o podstatnej veci maloletého dieťaťa prebiehali na okresnom súde konania týkajúce sa totožného maloletého dieťaťa, a to „konanie o zmene úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu (31P/260/2018), o zmene úpravy styku (26P/272/2018). Po podaní tohto návrhu boli podané ďalšie návrhy týkajúce sa toho istého maloletého dieťaťa, a to návrhy na zmenu úpravy styku (34P/82/2019), 34P/194/2019) a návrh na zabezpečenie vyšetrenia u odborného lekára (31P/201/2019). Všetky tieto konania inicioval s'ťažovateľ.“.

12. Podpredseda okresného súdu zároveň uviedol, že v napadnutom konaní vedenom okresným súdom je na 4. február 2020 určený termín pojednávania.

13. Vyjadrenie podpredsedu okresného súdu ústavný súd zaslal na prípadné zaujatie stanoviska sťažovateľovi, ktorý v reakcii v prípise doručenom ústavnému súdu 30. januára 2020 zdôraznil, že naďalej trvá na ústavnej sťažnosti a žiada ústavný súd, aby jej v celom rozsahu vyhovel. Sťažovateľ konštatuje, že prvý úkon vo veci bol zo strany okresného súdu vykonaný bezprostredne po tom, čo „*sa porušovateľ dozvedel o sťažnosti.*“.

14. Sťažovateľ ďalej v podstatnom poukazuje na skutočnosť, že v predmetnej veci nebol vykonaný žiadny úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci, „*čo je s ohľadom na predmet prejednávanej veci... neprípustné, vzhľadom na výrazné zasahovanie najmä do práv maloletého dieťaťa... ale rovnako do výkonu rodičovských práv a povinností... V dôsledku nečinnosti a neefektívnosti súdu, nakoľko matka maloletého odmieta dodržiavať očkovací kalendár a dať zaočkovať ich maloletého syna, dochádza k ohrozovaniu jeho zdravotného stavu, vedomému konaniu v rozpore s najlepším záujmom maloletého dieťaťa, pričom toto konanie môže mať trvalé a neodvratiteľné následky.*“.

15. K argumentácii podpredsedu okresného súdu o iných konaniach vedených okresným súdom vo veciach týkajúcich sa toho istého maloletého dieťaťa, ktoré boli iniciované sťažovateľom, tento uvádza, že mu „*nie je známa relevantnosť tohto tvrdenia vo vzťahu k uvedenému konaniu a dovoľuje si dodať, že konaním porušovateľa v ním uvedených konaniach rovnako dochádza k porušovaniu garantovaných základných práv a slobôd.*“.

16. V písomnom podaní adresovanom ústavnému súdu si sťažovateľ zároveň uplatňuje nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 640,66 €.

17. Na podklade oznámenia podpredsedu okresného súdu (bod 10 tohto nálezu) a sťažovateľa (bod 7 tohto nálezu) ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) so súhlasom účastníkov konania upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže dospel k záveru, že od prípadného pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

18. Zo spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie vedené okresným súdom, ktorý si ústavný súd zapožičal, a z ďalších zistení ústavného súdu vyplývajú tieto skutočnosti:

- Sťažovateľ doručil okresnému súdu 17. decembra 2018 návrh vo veci maloletého dieťaťa, o ktorej sa rodičia nevedia dohodnúť. Vec bola pod sp. zn. 31 P 275/2018 pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Renáte Topolčanskej.

- Okresný súd uznesením č. k. 31 P 275/2018-7 z 19. decembra 2018 (ďalej len „uznesenie z 19. decembra 2018“) ustanovil maloletému dieťaťu kolízneho opatrovníka. Zároveň bol vypracovaný návrh na vykonanie procesných úkonov doručovania návrhu sťažovateľa doručeného okresnému súdu 17. decembra 2018 a uznesenia okresného súdu z 19. decembra 2018 účastníkom napadnutého konania a kolíznemu opatrovníkovi a vyžiadania očkovacieho preukazu zo strany matky maloletého dieťaťa pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty. Navrhované procesné úkony boli realizované v mesiaci január 2020.

- Dňa 7. januára 2020 bol nariadený termín pojednávania na 4. február 2020.

- Na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 4. februára 2020, bol vyhlásený rozsudok.

III.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

19. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

20. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

21. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon o ústavnom súde.

22. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

23. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

IV.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva a posúdenie vecí ústavným súdom

24. Predmetom konania pred ústavným súdom je posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

25. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny), osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

26. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny), resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným

rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

27. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a v čl. 12 CMP, podľa ktorých súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu (podľa Civilného sporového poriadku), resp. účastníkov konania (podľa Civilného mimosporového poriadku) a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku a Civilného mimosporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní tvoriacich predmet úpravy týchto poriadkov.

28. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona (civilné mimosporové konania) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Povinnosť súdu konať v civilnom mimosporovom konaní bez prietáhov je vyjadrená napr. aj v § 30 CMP, podľa ktorého po začatí konania postupuje súd v súčinnosti s ostatnými subjektmi konania tak, aby bola vec v čo najkratšom čase prejednaná a rozhodnutá, ďalej v § 31 CMP, podľa ktorého súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní, ale aj v § 34 CMP, ktorým je vylúčená aplikácia ustanovení Civilného sporového poriadku o koncentrácii konania (vrátane sudcovskej koncentrácie konania).

29. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny), resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú

- právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje,
- správanie subjektu (účastníka konania) a
- postup samotného súdu.

IV.A Právna a faktická zložitost' veci

30. Predmetom rozhodovania okresného súdu je vec maloletého (očkovanie maloletého), o ktorej sa rodičia nevedia dohodnúť v súlade s § 111 písm. h) CMP, ktorá je vo všeobecnosti vecou starostlivosti súdu o maloletých. Hmotnoprávnym podkladom predmetného konania je § 35 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vyst'ahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

31. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že konania s obdobným predmetom možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva (m. m. III. ÚS 83/2015). Ústavný súd pripúšťa, že dĺžka konania môže byť objektívne závislá aj v týchto prípadoch od skutkovej či právnej náročnosti konkrétne prerokovávanej veci. Obsah súdneho spisu vzťahujúceho sa na napadnuté konanie vedené okresným súdom však nepotvrďuje faktickú ani právnu zložitost' predmetnej veci. Napadnuté konanie vedené okresným súdom sa totiž od jeho začatia až do februára 2020, keď bolo po prvýkrát nariadené pojednávanie, výlučne zameriavalo len na administratívne úkony doručovania návrhu a procesného rozhodnutia o ustanovení kolízneho opatrovníka (k tomu pozri bod 18 tohto nálezu).

32. Ústavný súd na podklade uvedeného, vychádzajúc z obsahu spisovej dokumentácie a doterajšieho priebehu napadnutého konania, konštatuje, že ani po skutkovej, ani po právnej stránke nejde o zložitú vec.

33. Súčasťou prvého kritéria je aj povaha prerokovanej veci. V tomto kontexte ústavný súd poukazuje aj na judikatúru ESLP, v súlade s ktorou ak sú predmetom konania vzájomné vzťahy medzi rodičmi a deťmi, konaniu o týchto vzťahoch príslušné súdy majú venovať „mimoriadnu starostlivosť, pretože procesné omeškanie v takejto veci môže mať

za následok *de facto* rozhodnutie o otázke predloženej súdu“ (k tomu pozri rozsudok ESĽP vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 9580/81, rozsudok z 8. 7. 1987, § 85). V rámci tejto požiadavky sa potom podstatne mení aj pohľad na posúdenie prietahov v predmetnej veci vo vzťahu k právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny), účelom ktorého je, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, kvôli čomu prebieha súdne konanie (m. m. II. ÚS 66/02, II. ÚS 80/2010).

IV.B Správanie subjektu (účastníka konania)

34. Pri preskúmaní kritéria správania sťažovateľa ako účastníka napadnutého konania v procesnom postavení navrhovateľa ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by odôvodňovala záver, že k predĺženiu napadnutého konania akýmkoľvek spôsobom prispel sťažovateľ svojím správaním. K argumentácii podpredsedu okresného súdu obsiahnutej v bode 11 tohto nálezu, podľa ktorej na okresnom súde prebieha v súčasnosti niekoľko konaní týkajúcich sa totožného maloletého dieťaťa, ktoré inicioval sťažovateľ, ústavný súd poukazuje na repliku sťažovateľa uvedenú v bode 15 tohto nálezu, s ktorou sa stotožňuje. Uplatňovanie procesných práv sťažovateľa a podanie niekoľkých návrhov na tom istom všeobecnom súde nemôže byť samo osebe bez akýchkoľvek iných konkrétnych skutočností dôvodom na záver, že sťažovateľ svojím správaním prispel k predĺženiu napadnutého konania. Ústavný súd preto konštatuje, že podpredsedom okresného súdu zdôrazňovaná existencia niekoľkých prebiehajúcich konaní iniciovaných sťažovateľom je pre posúdenie predmetu tohto konania, a tým aj existenciu zbytočných prietahov v napadnutom konaní, irelevantná.

IV.C Postup okresného súdu v napadnutom konaní

35. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup okresného súdu. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou

činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Za neefektívnu činnosť, ktorá môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd považuje aj nesprávnu, resp. nesústredenú činnosť všeobecného súdu (m. m. II. ÚS 33/99).

36. Z obsahu predloženého spisu ústavný súd zistil, že doterajší priebeh napadnutého konania je poznačený dlhším obdobím nečinnosti okresného súdu v trvaní jedného roka, a to od decembra 2018, keď bolo v predmetnej veci vydané uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka, do januára 2020, keď bolo vo veci nariadené pojednávanie.

37. Tiež z prehľadu procesných úkonov ďalej vyplýva, že v decembri 2018 bol síce vypracovaný návrh na vykonanie procesných úkonov doručovania relevantných dokumentov, k samotnej realizácii týchto úkonov však došlo až v januári 2020. Uvedený postup okresného súdu efektívnym spôsobom nevedol k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa.

V.

Záver

V.A K bodu 1 výrokovvej časti nálezu

38. Na základe skutočností uvedených v časti IV tohto nálezu ústavný súd dospel k záveru, že nečinnosťou okresného súdu v trvaní jedného roka a jeho nesústredeným postupom bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výrokovvej časti tohto nálezu.

V.B K bodu 2 výrokovvej časti nálezu

39. Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

40. Aj napriek tomu, že v napadnutom konaní okresný súd na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 4. februára 2020, vyhlásil rozsudok, vec sťažovateľa v čase rozhodovania o tejto ústavnej sťažnosti nie je právoplatne skončená. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov (bod 2 výrokovvej časti tohto nálezu).

V.C K bodu 3 výrokovvej časti nálezu

41. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'účinenie, ak o to požiadal.

42. Cieľom primeraného finančného zadost'účinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

43. Sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadost'učinenie v sume 5 000 €, ktoré odôvodnil skutočnosťami bližšie uvedenými v bode 8 tohto nálezu.

44. Berúc do úvahy skutočnosť, že vo veci sťažovateľa bol na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 4. februára 2020, vyhlásený rozsudok a prihliadajúc na celkovú dĺžku napadnutého konania vedeného okresným súdom, ktorá predstavuje (iba) 13 mesiacov, považoval ústavný súd výrok o porušení základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru a výrok, ktorým ústavný súd prikázal okresnému súdu v predmetnej veci konať bez zbytočných prieťahov, za dostatočnú ochranu priznanú sťažovateľovi. Ústavný súd s prihliadnutím na uvedené skutočnosti sťažovateľovi finančné zadost'učinenie nepriznal.

45. Z uvedených dôvodov ústavný súd vo veci priznania primeraného finančného zadost'učinenia rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu.

V.D K bodu 4 výrokovej časti nálezu

46. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

47. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnym zástupcom v celkovej sume 640,66 €.

48. Ústavný súd priznal právnomu zástupcovi sťažovateľa náhradu trov konania v sume 640,65 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 3 úkony právnej služby podľa

§ 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, podanie ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a replika k vyjadreniu okresného súdu). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2019 v sume 163,33 € a za jeden úkon právnej služby za rok 2020 v sume 177 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2019 v sume 9,80 € a zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2020 v sume 10,62 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma náhrady trov konania po jej navýšení o daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 640,65 €. Vzhľadom na uvedené ústavný súd vo veci náhrady trov konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výrokovej časti tohto nálezu.

49. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

50. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu